

Teabepäeva nimetus: Eesti mesinike sügised teabepäevad

Koht ja aeg: Tartu Ülikooli raamatukogu, Wilhelm Struve 1, Tartu, 4.11.2018.a.

Lektor: Siiri Otsmann, lektorileping nr PR-15-A.4-7

Kokkuvõtte teemal: Õpituba - Kuhu liigub Eesti mesindus?

Mesinduse seisund hetkel Eestis — õpitoa taustamaterjal

TURG

Põhiline mesindussektori toode on mesi. Mett on mõistlik toota niipalju, kui teda tarbitakse. Hetkel on Eestis meetarbimine **1.1 kg inimese kohta** (lisa tabel 1), mis on võrreldes Euroopa Liidu keskmisega suurem, kuid jääb alla kõrgeima meetarbimisega riikidest (näiteks Sveits, Sloveenia, Kreeka, Austria). Kuna Eesti elanikkond väheneb rahvastikuprognoside kohaselt 2040. aastaks ca 130 000 inimese võrra, **väheneb meeturul nõudlus** tarbimiskoguse samaks jäädes ca 10% praegusest turumahust. Mett on võimalik toota ka välismaisele tarbijale. Statistika näitab, et **Eesti mee eksport sisuliselt puudub**¹ ning eksporditurud on kättesaamatud. Samas välismaise mee import e tarbimine Eestisse on läbi aastate olnud püsivalt 200-300 tonni vahel². Seega **mee väliskaubandusbilanss on negatiivne**, eestimaalased tarbivad välismaist mett palju rohkem kui välismaalased Eesti mett². Ka on väliskaubandusbilanss negatiivne kogu Euroopa Liidus, kus import on suurem kui eksport.

Tabel 1. Mee tootmise ja tarbimise ressursid. Allikas: Statistikaameti andmebaas.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Inimtarbimine, t	857	649	822	913	926	1160	1163	1393	1361	1447
...tarbimine inimese kohta,	0,64	0,49	0,62	0,69	0,7	0,88	0,88	1,06	1,03	1,1
Import, t	103	154	251	234	234	222	187	242	247	657
..kauba saabumine Euroopa Liidust, t	87	146	211	187	193	221	187	242	244	297
Eksport, t	2	6	4	2	2	19	3	4	3	307
..kauba lähetamine Euroopa Liitu, t	0	0	0	0	2	0	1	1	1	305

Detailsem vaade mee ekspordi- ja impordinumbrite taha (tabelid 2 ja 3) näitab, et Eestist on saanud mett idast ja lõunast läände vahendav riik, sisuliselt **mee transiidimaal**. Mett imporditakse ja siis re-eksportitakse. Eesti päritolu mee eksport moodustus kogu mee ekspordist eelmine aasta vaid 2.5%. Import Ukrainast moodustas kogu mee impordist 2017. aastal 55% (9 kordne kasv) ning on teada, et see eksporditi Eestist suures osas edasi Euroopa Liidu riikidesse (Hispaania, Itaalia, Saksamaa, Poola). Re-eksporti Lääne-Euroopa sihtriikide turud on Eesti päritolu mee eksportööridel kättesaamatud. Kas ja kui palju antakse Eestis imporditud meele enne re-eksporti juurde lisaväärtust (pakendamine, mee segamine vms), pole teada. Kuigi statistikas on jäänud osa imporditud mesi päritoluriigi järgi tuvastamata, näitab impordikoguste võrdlus saatja ja päritoluriikide järgi, et ka Eestisse imporditakse mett riikidest, kes Eestisse saadetavat mett omakorda impordivad ja siis Eestisse re-eksportivad (näiteks Läti ja Soome riikidest saadetakse Eestisse olulised kogused antud riikide päritolule mitte vastavat mett; samas näiteks Leedu, Hollandi, Argentiina, Hiina päritolu mett on meile imporditud läbi teiste riikide oluliselt rohkem).

1 Vaata 2017. a ekspordi ja impordimahtude anomaalia põhjust tabelist 2 ja 3.

2 Kahjuks puudub täpne statistika selle kohta, palju eestimaalased tarbivad kohalikku mett ja välismaist.

Tabel 2. Mee eksport ja Eesti mee eksport. Allikas: Statistikaameti andmebaas

	2013	2014	2015	2016	2017		2013	2014	2015	2016	2017
Kokku, kg	13250	3345	4982	2574	307448	Eesti päritolu kaubad kokku,	12649	1797	2504	568	2557
Hispaania, kg	..	..	..	..	100489	Hispaania, kg	..	..	..	..	..
Poola, kg	..	..	..	..	73647	Poola, kg	..	..	..	..	..
Saksamaa, kg	34	43	..	..	70696	Saksamaa, kg	..	..	..	..	..
Läti, kg	..	32	..	..	21658	Läti, kg	..	..	..	..	..
Itaalia, kg	..	..	..	..	19220	Itaalia, kg	..	..	..	..	..
Kreeka, kg	..	..	..	..	18200	Kreeka, kg	..	..	..	..	..
Jaapan, kg	..	..	265	249	1252	Jaapan, kg	..	..	265	249	1021
Hongkong, kg	..	..	584	243	942	Hongkong, kg	..	..	584	50	942
Soome, kg	459	1498	1068	759	547	Soome, kg	..	30	..	160	174
Malaisia, kg	..	..	1650	..	300	Malaisia, kg	..	..	1650	..	300
Norra, kg	108	5	218	490	233	Norra, kg	..	..	5	..	..
Taani, kg	..	..	..	56	144	Taani, kg	..	..	..	..	8
Rootsi, kg	49	11	..	352	103	Rootsi, kg	49	11	..	89	94
Leedu, kg	..	..	..	10	11	Leedu, kg	..	..	..	8	11
Filipiinid, kg	..	..	..	..	7	Filipiinid, kg	..	..	..	..	7
Hiina, kg	12600	1750	..	12	..	Hiina, kg	12600	1750	..	12	..
Küpros, kg	..	..	..	81	..	Küpros, kg	..	..	..	..	..
Libeeria, kg	..	..	..	9	..	Libeeria, kg	..	..	..	..	..
Muu, kg	..	..	270	307	..	Muu, kg	..	..	..	..	..
Venemaa, kg	..	..	928	..	..	Venemaa, kg	..	..	..	..	..
Ukraina, kg	..	..	..	6	..	Ukraina, kg	..	..	..	..	..
Saint Vincent& Grenadiinid, kg	..	6	..	..	..	Saint Vincent& Grenadiinid, kg	..	6	..	..	..

Tabel 3. Mee import Eestisse saatjariigi ja päritoluriigi järgi. Allikas: Statistikaameti andmebaas

	2013	2014	2015	2016	2017		2013	2014	2015	2016	2017
Saatjariigi järgi kokku,	197216	206369	251695	289356	657391	Päritoluriigi järgi, kg	197216	206369	251695	289356	657391
Ukraina, kg	..	..	..	38928	360577	Ukraina, kg	..	..	..	38928	360577
Läti, kg	47295	52583	74749	92761	125894	Läti, kg	52987	54197	63309	63594	76378
Leedu, kg	89278	90346	101061	92016	105958	Leedu, kg	79143	83455	106420	110868	127097
Hispaania, kg	33730	30916	35857	32860	24237	Hispaania, kg	33490	30794	35857	32860	24237
Soome, kg	8890	5192	14535	13540	18346	Soome, kg	3457	188	6220	10108	8856
Holland, kg	2700	..	1620	6480	13500	Holland, kg	2700	..	2161	8104	17075
Ungari, kg	12627	24913	14801	9160	6050	Ungari, kg	8872	13159	10267	6503	4115
Itaalia, kg	2	49	..	28	1442	Itaalia, kg	24	59	117	28	1480
Portugal, kg	151	177	317	501	697	Portugal, kg	151	177	317	501	697
Rootsi, kg	..	..	..	..	333	Rootsi, kg	..	..	..	..	308
Tšehhi, kg	554	534	622	398	169	Tšehhi, kg	..	..	..	..	57
Taani, kg	..	1614	8122	29	101	Taani, kg	..	..	..	4	..
Saksamaa, kg	9	6	..	212	66	Saksamaa, kg	205	276	72	230	44
Suurbritannia, kg	..	..	..	7	20	Suurbritannia, kg	308	364	244	207	109
Ameerika Ühendriigid, kg	..	10	10	5	0	Ameerika Ühendriigid, kg	..	10	10	5	0
Argentina, kg	..	..	..	..	..	Argentina, kg	1891	1637	4983	2109	5573
Austria, kg	1344	..	..	..	..	Austria, kg	1344	..	10	..	126
Šveits, kg	613	..	..	..	..	Šveits, kg	613	..	..	..	..
Hiina, kg	..	..	..	..	..	Hiina, kg	..	..	..	..	10999
Prantsusmaa, kg	20	5	..	..	..	Prantsusmaa, kg	352	241	283	223	402
Moldova, kg	..	..	..	506	..	Moldova, kg	..	..	..	506	..
Norra, kg	..	20	..	..	..	Norra, kg	..	20	..	..	..
Poola, kg	3	..	..	100	..	Poola, kg	3589	4451	4758	7810	7074
Venemaa, kg	..	4	..	1824	..	Venemaa, kg	..	..	..	1824	..
						Mehhiko, kg	36	48	183	94	218
						Guam, kg	423	234	423	45	99
						Eesti, kg	..	21	..	..	46
						Uus-Meremaa, kg	214	124	295	151	23
						Ecuador, kg	..	..	..	192	..
						Tai, kg	17	..	29	..	..
						Euroopa Liit, kg	2871	3045	2277	779	695
						Määratlemata, kg	4529	13869	13461	3686	11106

Mesinduse arengukava koostamise soovist kaardistati 2016. aastal Eesti mesinduse ringkondade poolt Eesti mesinduse SWOT analüüse, mis kokkuvõtvalt turgude kohta väljendasid järgmist:

TUGEVUSED – Eesti mesi on hea kvaliteediga ja enamus tarbijatest eelistab kodumaist mett; mesinikud harivad tarbijaid. NÕRKUSED – turu väiksus; ekspordi puudumine; mesindussaaduste propageerimine elanikele vähene; kõlvatu konkurents turul; puudulik või formaalne mee kvaliteedi kontroll. OHUD – madalama hinnaga importmesi laiendab turuosa; mee tarbijate vähenemine. VÕIMALUSED – mesinduse ja mee propageerimine noorte hulgas ja laiemalt elanikkonnas; ekspordivõimaluste realiseerimine; seadusandluse korrastamine.

TOOTMINE

Euroopa Liidus on üle 600 000 mesiniku. Statistikaamet loendab Eestis 5215 mesiniku 2016. aastal³ e ümardades ca **0.9% Euroopa Liidu mesinikest**.

Maailma meetoodangut hinnatakse ca 1.5 miljonile tonnile, suurim tootja on Hiina – 474 000 tonni 2014. aastal. Euroopa Liit kokkuvõetuna toodab üle 200 000 tonni ühes aastas, 2015. aastal oli toodang 268 000 tonni. Suurimad tootjad Euroopa Liidus on Rumeenia ja Hispaania, vastavalt 35 ja 32 tuhat tonni 2015. aastal. Eesti meetoodang on viimastel aastatel olnud üle 1000 tonni (tabel 4), moodustades nii **ca 0.4% Euroopa Liidu meetoodangust**. Eestist väiksem meetoodang on Küprosel, Maltal, Iirimaa, Luksemburgis. Eelmises osas toodud turu analüüs näitas, et ei Euroopa Liit ega Eesti ei tooda piisavalt mett selleks, et rahuldada oma koduturu vajadust.

Tabel 4. Eesti meetoodang ja mesilasperede arv. Allikas: Statistikaameti andmebaas

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Mesilasperede arv, tuhat	30	25	28	28	26	41	39	44	47	48
Mett keskmiselt ühelt mesilasperelt, kg	25	20	21	24	27	23	25	26	24	23
Meetoodang, t	756	501	575	681	694	957	979	1155	1117	1097

Mesilasperede arv Euroopa Liidus on ca 17,2 miljonit. Eesti mesilasperede arv on viimastel aastatel olnud kasvav, ulatudes pea 50 000 mesilaspereni, mis jääb siiski alla **0.3% Euroopa Liidu mesilasperede arvust**. Toodang ühe mesilaspere kohta kõigub **Eestis vastavalt aastale 20-27 kilogrammi vahel**, Euroopa keskmine toodang ühe mesilaspere kohta jääb alla 20 kilogrammi.

Keskmiselt on ühel Euroopa Liidu mesinikul 26 mesilaspere. Võrreldes teiste Euroopa riikidega on **Eestis mesinike arv 1000 elaniku kohta suur – 4 mesiniku 1000 elaniku kohta** on kolmandaks suurim arv peale Sloveeniat ja Tšehhit, samas on **ühe mesiniku kohta vähe mesilasperesid – 8 mesilaspere mesiniku kohta** on Euroopas tagantpoolt neljas tulemus. Suurim perede arv on Hispaanias, 103 mesilaspere mesiniku kohta (tabel 5).

³ Kuna põllumajanduslikelt kodumajapidamistelt küsitakse andmeid iga kümne aasta järgi, siis viimane kodumajapidamiste küsitlus näitas mesinike arvaks 2013. aastal 5469, kellest 1650 olid põllumajanduslikud majapidamised ja 3819 kodumajapidamised, sealjuures oli mesindusega tegelevate kodumajapidamiste arv kasvanud eelmise küsitlusega võrreldes üle kolmandiku. Hilisemad andmed kodumajapidamiste kohta puuduvad, mesindusega tegelevate põllumajanduslike majapidamiste arv on aga jätkuvas langustrendis – 2016. aastal oli see 1396, tehes nii statistiliseks mesindusega tegelejate koondarvuks 5215 (1396+3819).

Tabel 5. Eesti mesindus rahvusvahelises võrdluses

Riik	Mesinike arv 1000 elaniku kohta	Mesilasperede arv mesiniku kohta	Riik	Mesinike arv 1000 elaniku kohta	Mesilasperede arv mesiniku kohta
Suurbritannia	0.6	7	Ungari	2.2	51
Iirimaa	0.6	5	Poola	1.6	21
Prantsusmaa	0.6	39	Rumeenia	1.2	68
Belgia	0.8	11	Bulgaaria	2.5	29
Holland	0.4	11	Kreeka	2.3	64
Saksamaa	1.4	6	Küpros	0.8	65
Itaalia	0.8	26	Horvaatia	3.0	39
Taani	1.2	21	Sloveenia	4.9	17
Rootsi	1.4	11	Austria	2.9	15
Soome	0.6	16	Tsehhi	4.7	11
Eesti	4.0	8	Slovakkia	3.2	15
Läti	1.7	26	Portugal	1	53
Leedu	2.9	17	Hispaania	0.5	103

Allikas: Euroopa Komisjon, Põllumajanduse direktoraat, Sloveenia Statistikaameti arvutused (kaardid kättesaadavad <http://www.rtv slo.si/news-in-english/slovenia-has-the-most-almost-5-beekeepers-per-1-000-population-in-eu/422827>)

Teiste mesindussektori väljundite – mesilasvaha, õietolmu, suira, taruvaigu, mesilaspiima, mesilasemade, mesilasperede müügi, apiteraapia teenuste, mesindussektori tugiteenuste jm – näitajate kohta adekvaatne statistika puudub. Üldised numbrid vahatoodangu kohta väidavad, et Euroopa Liidus toodetakse mesilasvaha ca 4000 tonni (võrdle India 23 tuhat tonni), Eesti Statistikaametist on saadaval ka numbrid Eesti kohta, kuid arvestades probleeme numbri koostamise meetodikaga, ei ole antud numbrid väljenduslikud.

2016. aasta kaardistatud SWOT analüüsid toovad tootmise kohta välja järgmist:

TUGEVUSED: Eesti inimestel on huvi mesinduse ja mesinikuks hakkamise vastu; mesinikel on huvi uute tehnoloogiate ja tootlikkuse tõusu vastu; kärjepõhja tööstus on olemas; kodumaine mesindusinventari tööstus on olemas; palju looduslikku korjemaad. NÕRKUSED: mesilaste tõuaretusele ei pöörata piisavat tähelepanu, puudub tervilik tõuaretussüsteem; ühistegevuse puudumine tootmises; mesinikud on riigile kehv partner maksude maksmises. OHUD: VÕIMALUSED: mesilaste tõuparandus; toetused mesindussektoris; ühistegevuse areng; tootearendus; tootlikkuse tõus; tolmendusteenuse teke.

MESILASTE TERVIS

Mesilaste haigestumiste ja hukkumiste kohta puudub piisav ülevaade. Peale mesinike vahel levivate juttude on ainsaks allikaks COLOSS uuring, mille järgi mesilasperede viimaste aastate talvised kaod kõiguvad Eestis **13-16% vahel**, mis on osadest naaberriikidest kõrgem ning osadest madalam number⁴. Mesindushooajal ning sügisel toimuvate haigestumiste ja hukkumiste kohta puudub regulaarne ülevaade, aeg ajalt teostatakse Veterinaar- ja Toiduameti poolt teatud haiguste seiret, mis ütleb, et Eestis on laialt levinud varroos, eksisteerib noseemoosi, esindatud on Ameerika ja Euroopa haudmemädanik.

Aastas registreeritakse Põllumajandusameti poolt ca 5-10 mesilasperede mürgistusjuhtumit taimekaitsevahendite väärkasutuse tagajärjel, eeldatakse, et neid võib olla rohkem (jäädav teatamata või teatatakse liiga hilja).

Üks haigestumise ja kahjurite leviku tõkestamise vahend on mesilate registreerimine põllumajandusloomade (PRIA) registris. Registri andmed⁵ näitavad, et registris on 2403 loomapidajat, kelle nimel on vähemalt üks kehtiv mesila. Kõrvutades seda numbrit Statistikaameti andmetega mesinike koguarvu kohta, saame teada, et **loomatauditõrje seaduse nõuet registreerimise kohta täidavad ca 46% Eesti mesinikest**. Registreeritud mesilasperede arv on hetkel 34 290 (tabel 6), mis Statistikaameti andmetega võrreldes on ca **71% Eesti mesilasperedest**. Kahe viimase protsendi võrdlus näitab, et PRIAs on registreerisnõude jätnud täitmata suuremas osas need mesinikud, kelle mesilasperede arv on väike.

Tabel 6. Põllumajandusloomade registris mesindusega seotud arvud. Allikas: PRIA register, seis 22.10.2018.

Maakond	Mesilasperede arv 01.05.2018	Mesilate arv, mille kohta on teatanud 01.05.2018 mesilasperede arv	Mesilate arv, mille andmetes on loomaliik mesilased, aga mesilasperede arv on 01.05.2018 teatamata	Füüsilisest isikust loomapidajate arv, kes on registreerinud vastavas maakonnas vähemalt ühe mesila	FIEdest loomapidajate arv, kes on registreerinud vastavas maakonnas vähemalt ühe mesila	Äriühingutest loomapidajate arv, kes on registreerinud vastavas maakonnas vähemalt ühe mesila
Harju	3098	272	64	134	27	59
Hiiu	646	85	15	46	24	5
Ida-Viru	1081	79	32	62	15	12
Järva	1929	187	31	65	33	27
Jõgeva	2547	262	11	104	44	25
Lääne	1012	98	22	49	24	18
Lääne-Viru	4670	449	37	112	40	62
Pärnu	3391	305	70	146	58	34
Põlva	1707	189	56	107	41	27
Rapla	1286	189	47	108	25	23
Saare	2919	356	49	111	53	29
Tartu	4198	400	50	151	44	51
Valga	1708	198	3	73	26	25
Viljandi	2460	250	49	110	65	37
Võru	1638	204	49	100	53	18
Kokku	34290	3523	585	1478	572	452

4 Täpsemalt vaata http://2017-2019.mesindusprogramm.eu/sites/default/files/mesinik_107_3_juuni_2018.pdf

5 30.07.2018 seis

2016. aasta kaardistatud SWOT analüüsid toovad mesilaste tervise kohta välja järgmist:

TUGEVUSED: - **NÕRKUSED:** mesinike teadmised mesilaste haigustest on puudulikud; mesilasperede talvekaod on suured; varroosi haigestumus on suur ja tõrje ebapiisav; taimekaitsevahendite väärkasutused seavad ohtu mesilased; vilets veterinaarjäreelvalve; vähene mesilate registreeritus PRIA registris. **OHUD** – taimekaitsevahendite pikaajaline mõju ohustab mesilast; ohtlikud viirushaigused ja kahjurid väljuvad kontrolli alt; mesilaste haiguste ja hukkumiste tase vähendab mesinduse tasuvust; illegaalsete ravimite suur levik; väikese tarumardika invasioon Eestisse. **VÕIMALUSED:** järeelvalve tõhustamine; mesinike harimine mesilashaiguste alal;

MESINIKE VÄLJAÕPPE JA KOOLITUSSÜSTEEM, MESINDUSTEADUS

Mesinike väljaõppe- ja täienduskoolitussüsteem koosneb eri komponentidest (Olustvere Teenindus- ja Majanduskooli mesinduse kutseõpe, Eesti Mesinike Liidu mesinike ABC kursused algajatele ja edasijõudnutele, Eesti Kutseliste Mesinike Ühingu kursused edasijõudnutele, kursused erinevate kõrg- ja kutseharidusvõimaluste raames, Mesindusprogrammi teabepäevad jt), mille tulemusi, haakuvuskohti ja edasiarendusvõimalusi regulaarselt praegu ei analüüsita. Eesti mesindusalane teadus on nõrk, on olemas üksikud teadlased Maaülikoolis, teadusuuringute rahastus on nõrgal tasemel, teadusartikleid ilmub harva.

2016. aasta kaardistatud SWOT analüüsid toovad mesinike koolitussüsteemi kohta välja järgmist:

TUGEVUSED: -Mesindusprogrammi rahastus võimaldab tõsta mesinike teadmiste taset; on olemas mitmekülgsed võimalused saada teadmisi, sh ka mesiniku kutset; on olemas erinevad infotrükised ja -allikad **NÕRKUSED:** mesinike teadmised on ebapiisavad; edastatav info ebaühtlase tasemega. **OHUD:** - **VÕIMALUSED:** erinevate teadmiste jagamise ning õppevormide edasi arendamine, erinevate võimaluste sidumine ühtseks tervikuks; mesinike laialdasem organiseerumine, koostöö ja ühistulise tegevuse arendamine.

MESINIKE (ÜHIS)HUVIDE EDENDAMINE

Eestis on mitu üleriigist erineva aktiivsusega mesinike ühendust, omavaheline koostöö ei ole sünergiline. Samuti on palju piirkondlike mesinike seltse, kes korraldavad piirkondlikku teabejagamist ning ühistegevust. Töötavatest mesindusühistutest teadmine puudub. Loodud on Eesti Mesinduse Koostöökogu, mille tegevus on eklektiline.

2016. aasta kaardistatud SWOT analüüsid toovad mesilaste tervise kohta välja järgmist:

TUGEVUSED: - tugevad vabariiklikud ja piirkondlikud mesinike ühendused; toimib mesindusorganisatsioonide teatud koostöö riigiasutustega; mesindussektori sisene infovahetus aitab parendada mesinike oskusi-teadmisi. **NÕRKUSED:** enamus mesinikke pole liitunud ühegi esindusorganisatsiooniga; organisatsioonid on killustunud; mesinike vähene omavaheline koostöö. **OHUD:** mesindusorganisatsioonide vastandumine raskendab ühtsete huvide kaitset; **VÕIMALUSED:** mesinike laialdasem organiseerumine, koostöö ja ühistuline tegevus.